

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl. za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gl. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

„Avstrija bodi nemška ali pogini!“

Teško da bi bila kedaj katera stranka tako nesramno in prevzetno povzdigovala se kakor se naša nemško ustavoverna stranka. Uže v zadnjem listu smo povedali, da v „N. Fr. Pr.“ izrekajo ustavaki, da mora Avstrija ali nemška biti, ali pa naj je sploh ne bode, naj pogine. To geslo so poprijeli tudi drugi nemško-liberalni listi in ponavljajo: Avstrija bodi nemška ali pogini! In ker v prozi ta veleizdajna prusijanska misel „furoris teutonici“ menda nij dovolj jasna, dejala jo je „Deutsche Ztg.“ od sobote v verze, katere na čelu lista prinaša in v njih poje: Avstrija more biti le nemška, brez nas liberalnih Nemcev na vladi, naj pogine. In da je nesramnosti in roganja pač dovolj, drzne si „D. Ztg.“ še porogljivo pristaviti, da se ta nje veleizdajska pesen ima peti po melodiji naše cesarske himne. Res tiskovna svoboda je na Dunaji za Nemce vsakako večja kot pri nas v provinci.

Liberalni in nacionalni Nemci, ali doslej ustavoverci zvani, napovedujejo tedaj svojo revolucijo, ako ne pridejo oni spet hitro v Avstrijo do vlade. Oni žugajo, da bodo Avstrijo razbili, če avstrijsko ministerstvo ne bode brž spet postalo „meso od njihovega mesa“. Človek bi mislil, da te vrste žuganja vendar niso dopuščena. Ali Nemcem je sploh marsikaj dopuščeno, kar bi drugim ne bilo. Čudno je to dan denes, ko pravijo in pišejo, da smo pred zakonom vsi enaki.

Kakor je tako žuganje z revolucijo od strani nemškega liberalstva čudno sè stališča formalne možnosti, da se izrekati sme, — ravno tako je sè stvarnega stališča smešno. Prvič zastopajo liberalni ali ustavoverni poslanci od osem milijonov avstrijskih Nemcev komaj polovico, druga polovica je konservativno zastopana v državnem zboru. Drugič pa so tudi mej ono polovico, katero ustavoverci zastopajo, samo judje, kapitalisti, industrijalci, večji obrtniki, sploh imovitejši filistri, kateri so vneti za ustavoverstvo. Delavci, masa ljudstva, ne menijo se tudi po mestih ne za ustavoverstvo. Ljudstva nemajo za soboj. S čim torej žugajo? Kdo bode verjel, da bo jud in denarni meščan revolucije delal? Bataljon Kranjcev zadostuje zoper vso uporno vojsko liberalnega nemštva.

Da je tudi ljudstvo po dozdej nemško-liberalnih mestih odpadlo od psevdoliberalnih ustavovercev, to kažejo demokratični shodi na Dunaji, sklicani po poslancih Kronawettru, Steudlu itd. Pa tudi včeraj, ob dnevi „partei-tag“ so imeli dunajski delavci v Schwenderjevem koloseji velik shod. Resolucija na tem shodu predložena protestira zoper resolucije ustavovernega „partei-tag“ in jih imenuje „ščuvanje na druge narodnosti,“ ter

dolži ustavoverno stranko, da je gojila najgrš gospodarstvo in politično spridenost ali korupcijo.

In tudi časniki, ki so dozdej služili ustavoverstvu, odpadajo. Tako je začela „Morgenpost“ vse drugače pisati, nego li dozdej. Ona pravi: „Izjave, ki so se vršile v raznih društvi in ljudskih shodih na Dunaji, kažejo, da se Dunajčanje bavijo z resnimi zadevami, na katere naj bi „partei-tag“ nikakor ne pozabil. Ne sme se prezreti, da se korifejam bivše „gründerske klike“ prav nič več ne zaupa. Čas, ko so se fraze mlatile, je minol, zdaj bomo videti dejanj. Oni, ki se držé še zmiram samih fraz, oni naj bi ne pozabili in ne prezrli nevarnega znamenja, da uplivni dunajski zaupni možje, imajoči zaupanje prebivalstva, naglašajo samo interese ljudstva.“

Tedaj naj delajo dunajski judje še take komedije s svojim „partei-tagom“, naj na svoja okna razobešajo nemške zastave in naj si od nemških študentov kake poulične krámolje dajo prirejati, svet čedalje bolj vé, da so to vendar le — same komedije.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 15. novembra.

V svojem govoru volilec v Waidhofenu je rekel znani prusijanski Nemec Schönerer sledeče besede: „Sicer sem pa jaz prepričan, da ustavoverna stranka ne pride več do moči in veljave, temuč zdaj se mora nemško-narodna stranka narediti“. Torej pod staro zastavo se čutijo gospodje premagane, zato zdaj stavijo le še upanje v novo.

Poljski časopisi v Galiciji govoré o liberalnih Nemcih, ki so dunajski „partei-tag“ osnovali, takó, kakor je stvar resnična. „Dziennik Polski“ pravi, da je ta shod smrtna pesen jedne nemške frakcije, ki je slerarijo, zatiranje in demoralizacijo gojila. „Gazeta Narodowa“ pa pravi, da na Dunaji zdaj zoper vladu ropotajo pijanci in spektaklerji.

Pri sklepu ogerske delegacije je Tisza omenjal žalostnih dogodkov v Zagrebu in rekel, da ogerski narod bode pomagal nesrečo „bratovskega naroda“ hrvatskega zmanjšati.

Nabire za unesrečene Zagrebčane so se na več krajih začele.

Vnanje države.

Turško postopanje v **Ulcinskem** vprašanju osvetljuje sledeče poročilo iz Cetinja: Nedeljo teden je pozval Derviš paša k sebi vse mohamedanske vodje albanske lige in jih vprašal, je li da bi hoteli Črnogorcem odstopiti Ulcinj. Vsi so odgovorili da nečéjo; tako da so mu baje odgovorili tudi katoliški člani albanske lige. „Albanska liga“ je potem sklenila, zahtevati od sultana, da se jej dovoli 31 dni pomisleka. Vidi se, da Turčija zopet organizuje albanski upor. V Skadar prihajajo neprenehoma oboroženi Albanci. Nadalje se poročá iz Cetinja, da se je vnel boj mej Črnogorci in Albanci, katere vodi — Derviš paša.

Srbija namerava z Avstrijo najprej skleniti tako trgovsko pogodbo, kakršno je sklenila uže z Anglijo. Pogodba da se bode prihodnej skupščini predložila v odobrenje.

Grki se ne znajo ojačiti; rožljajo še sè sabljo, dalje si pa dozdej ne upajo iti. In novi ministerski predsednik Komunduros skoro da očita uže prejšnjemu ministerskemu predsedniku Trikupisu, zakaj da je — armado pozval k orožju.

Iz Carigrada se javlja da so oni oficirji, ki so pred kratkim žalili nemškega poslanika Hatzfelda, degradirani in obsojeni na jedno leto v učejo.

O irske zadevi se poročá, da Gladstone kljubu svojemu ostremu govorjenju ne mara uporabljati izrednih sredstev zoper „irsko deželno ligo“, ker upa, da bode z obstoječimi zakoni ugnal jo v kozji rog, posebno, ker po njegovem mnenji cela irska agitacija nema svojih korenin v prebivalstvu. V zadnjem zasedanji angleškega parlamenta je bila imenovana komisija za zboljšanje razmer irskih najemnikov. Do božiča bode ta komisija dokončala svoje delo, potem pa bode Gladstone na podlagi njenih poizvedeb parlamentu predložil načrt zakona za Irsko, ki bode baje tudi nezadovoljnejem zadostovala. — Za zdaj se pa javlja zopet o novem agrarnem umoru v grofovini Limerick.

Dopisi.

Iz Ljubljane 14. novembra. [Izv. dop.]

Denes sem došla „Triester Zeitung“ prinaša iz Ljubljane dopis z napisom: „Auf nach Wien!“ V tem dopisu se pripoveduje, da bode kranjska dežela na dunajskem nemško-liberalnem „partei-tagu“ „impozantno“ zastopana in da se bode s tem dokazalo, da Kranjska še nij last Slovenstva ali Slovanstva. Nemško-kranjski deželni poslanci in državni poslanci velikega posestva, trgovinske zbornice, ljubljanski mestni zbor, vse to bode mnogoštevilno zastopano. Ravno tako da bodo nemško-kranjska mesta (katera so?) jako zastopana ali pa bode pismeno svojo pritrditev poslala. In na koncu dopisa si drzne ljubljanski nemški dopisnik trditi, da bodo govorili ti zastopniki iz Kranjskega v imenu večine prebivalstva kranjske dežele. („Dass übrigens die Vertreter Krains am Wiener Parteitage des Beifalls und der allgemeinen Zustimmung der Majorität der Bevölkerung Krains sicher sind, braucht wohl nicht besonders hervorgehoben zu werden.“)

Nij li to več kot smešno! Ta mala družbica nemškutarjev, ta peščica generalov brez vojske, ki bode po par letih trajanja sedanje vlade zginila iz vseh javnih zastopov na Kranjskem (izvzemši Kočevja), drzne se nemškemu svetu lagati, da večino kranjskega prebivalstva zastopa! Naši nemškutarji vedó, da tukaj grozno laž po svetu mečejo. Nobeden od njih nij tako neumen ali naiven,

da bi ne vedel, da je ljudstvo vse proti njim. Zakaj torej sleparijo s tacimi poročili? Imajo taki ljudje še kaj morale in resnice v sebi?

Iz Zagreba 14. nov. [Izv. dop.] Potres se je v Zagrebu še ponavljal v petek zvečer ob 6. uri 15 m. in tudi po noči še parkrat, a slabo; po noči od sobote na nedeljo se je ob 10 uri 10 min. zopet zemlja zmajala. Razen potresa pa je Zagrebu z uničenjem pretila tudi Sava, ki je močno izstopila iz svoje struge in okolico poplavlila.

Velika svečana sv. maša, katero je služil kardinal Mihalović včeraj 13. t. m. pod asistenco dveh škofov, dr. Posilovića in Pavlesića ter vseh duhovnov na Jelačičevem trgu, je bila impozantna. Nobeno oko nij ostalo suho, ko je začela vojniška godba igrati žalostinke.

Sploh dela dober vtis, da naš kardinal nij odšel iz Zagreba, niti nobeden drug dostojanstvenik. Ko bi taki odhajali, kakor je kardinal, ban, zapovedajoči general itd., bi se naše mesto do čistega izpraznilo. Včerajšnji „Ustav“ pozivlje: ostanimo v Zagrebu, to terja patrijotična dolžnost in hrabrost.

Delo se je po vsem Zagrebu uže pričelo. Podirajo se vsa ona poslopja, ki so močno poškodovana. Tudi odposlani vojaki v Zagreb uže delajo, posebno pri vseučilišči, čegar drugo nadstropje je hudo porušeno. Katarinino cerkev so pričeli denes v ponedeljek podirati. Od vojaško-erarnih poslopij je najbolj trpelo ono glavnega poveljništva.

Blizu Velike Gorice se je tudi zemlja odprla ter se razpoklina vleče od one pri Resniku. Tudi tu je iz majhenih kraterjev metalo blato.

Kakor kaže, hote Magjari nesrečnim Zagrebčanom dejanski pomagati ter se po vsem Ogerskem pričenjajo nabirati darovi. Za unesrečene sme grof Pejačević porabiti 50.000 državnega denarja.

V zagreškem mestnem zboru se je osnoval osrednji podporni odbor, ki ima skrbeti za živež popolno osirotelim.

Naš župan Mrazović se je cel čas zmešnjave posebno energičnega, neustrašenega moža pokazal. Njemu Zagreb tega nikoli ne sme pozabiti.

Bil sem en dan na Štajerskem v Vidmu in sem opazil, da se mnogo lenuhov klati okolo in prosjači govoreč, da so iz Zagreba. To nij res, glada nij v Zagrebu, dela je pač zadosti za tiste, ki delati hočejo. Bilo bi dobro, da se na pot stane takim potepuhom.

Iz Kamnika 14. nov. [Izv. dop.] Ne vemo ali bi se smijali, ali bi se jezili. Predvčeršnjem se je namreč odpeljal naš gospod Janez Kecel na Dunaj, kakor se sliši za gotovo, k dunajskemu „liberalnemu parteitagu“.

Koga bode neki Janez Kecel na Dunaji pri zboru judovskih in družih nemških spekulantov zastopal? To je gotovo, da Kamnika ne.

V Kamniku je Kecel prišel čisto ob vso veljavo. Dokaz temu so zadnje občinske volitve, ko si Kecel niti prav v javnost nij upal, ker je vedel, da ne dobi ni jednega glasa. Prej je bil Kecel župan v Kamniku, a zdaj je bil njegov protivnik dr. Samec jednoglasno voljen, na Kecla še nihče misli. Dan denes pa je Kecljev vpliv uže pod nulo. Zakaj? to se bode kmalu slišalo.

Če imajo torej ustavoverci še dosti tacih zastopnikov na „parteitagu“, kakor sta ta dva kranjska „Nemca“ naš Janez in tržiški „Schelesniger“ potlej lahko Taaffe sto let vlada.

Iz Ptuja 12. novembra. [Izv. dopis.] Kakor ste uže poročali, poslalo je mesto Ptuj

nemškemu „parteitagu“ dr. Miheliča in dr. Strafelo na mestne stroške. Iz tega sledijo sledeče zanimivosti: 1. odposlanika nijsta Nemca, kakor uže imeni kažeti, ampak sta slovenska renegata, odpadnika, nemškutarja. Dr. Mihelič je v slovenskem Ljutomeru rojen, ne Nemec; dr. Strafela pa je od sv. Marka blizu Ptuja, sin slovenskih kmetijskih staršev, in je tedaj vse drugo, kakor Nemec. Ker pa gotovo vsako mesto k temu „parteitagu“ svoje najboljše Nemce pošlje, sledi 2. iz tega jasno, da v mestu Ptuj ni pravih Nemcev, ampak, ako je še treba omeniti, sami izrodki, bastardi, ali nemškutarji, odpadniki od slovenskega naroda, da je mesto k večjemu nemškutarsko, nikakor pa ne nemško. Kakor je čitati, tudi večina drugih mest na ta „parteitag“ ne pošilja boljših „Nemcev“, kakor Ptuj. Na tem „parteitagu“ bodo se tedaj večidel odpadniki slovanskih narodov sešli in ne pravi Nemci.

Sramota pa je tudi, da naše mestno starešinstvo nij takih Nemcev našlo ali kje na posodbo vzelo, kateri bi na svoje troške nemštvo „brani“ šli, ampak da so morali v občinsko blagajnico segniti, v katero Slovenci ravno tako plačujemo, kakor tujci in potujčenci. —

V mestu je bilo mnogo ustanovitev ali „stifteng“ in vse je mestno starešinstvo počasi porabilo; mi se le čudimo, da deželna namestnija o tem nič ne spregovori. Da se pri mestnem starešinstvu tako gospodari, sledi iz tega, ker je več mestnih očetov takih, kateri dače ne plačujejo in torej lahko s tujim denarjem okolo mečejo, kakor n. pr. gimnazijski ravnatelj g. Fihna, kateri je tudi sedaj predlagatelj tega bil, da se naj dva na mestne troške k nemškemu „parteitagu“ odpošljeta, ka bi nemštvo, katero je v nevarnosti, branila. Ne nemštvo, ampak Fihnato va lenoba je v nevarnosti, ker ako bi se ravnopravnost izpeljala, bi on moral se slovenski učiti, da bi mogel s starši svojih učencev v materiskem jeziku občevati, kar mu sedaj nij „potrebno“, ker sedaj posluhuje se šolskega sluga kot tolmača. Naj bi se naše mestno starešinstvo za druge reči brigalo, denar za druge mestu potrebne reči porabilo, bi mu več koristilo, kakor nemški „parteitag“ na Dunaji.

Iz savinske doline 13. novembra. [Izv. dop.] Torej odpeljali so se denes popoldne nemškutarski jogri iz celjskega mesta na Dunaj, da bodo navzočni jutri pri tistem „parteitagu“, kateri hoče in namerava tudi nam Slovencem na spodnjem Štajerji narodno smrt nakloniti.

Zapomnimo si mi prebivalci savinske doline, da nas ti nemški „jogri“ na tistem nakovalu z nemškim kladivom za trde Nemce izkovati hočejo!

Gospodarili so ta nemška gospoda dozdej celih 20 let — in ker so morali pred letom vlado iz rok dati, cedé se jim še vedno sline po mesenih loncih. Taaffejevo vlado, katera denes na krmilu sedi in vsem narodom v Avstriji pravičnost želi, hoče ta nemški „parteitag“, kateri se zdaj nemško-narodni imenuje, odstraniti in na mesto njega zopet tako nemško gospodstvo postaviti, ki bi le Nemcem pravico krojilo, drugim narodom pa le davke nakladalo in jih trlo; „Hamer- und Amboß“-vlado hoté na novo oživiti. To se jim pa ne bode posrečilo, ker je uže, razen judov in njih mestnih privržencev, večina prebivalstva zoper to nemško hujskanje in se je za mir in spravo vseh narodov v Avstriji oglasilo.

Po tem potu pride zopet boljše blagostanje, katero uže vsi tako želimo.

Dopisnik v „Slov. Narodu“ št. 261, „od gornje Save“ je kaj lepo misel izprožil, da bi se „Slovensko krajevarsko društvo“ osnovalo. Kdor je prijatelj svoje domovine, gotovo želi, da bi naši deželni in državni poslanci vrle Čehe posnemali in skrbeli posebno, da bi se nam naši otroci več ne germanizirali. Društvo sv. Mohora res tukaj lahko veliko pomore, pa tudi Matica, čitalnice in katoliške družbe po Slovenskem naj bi v kolo te delavnosti stopile. V zjedinenji je moč. Naša savinska dolina bode vedno mej prvimi, ki bode zaklicala tistim ljudem, ki le edino za „deutsch-liberale Volksstämme“ delujejo: stoj!

Od primorsko-kranjske meje

14. nov. [Izv. dop.] V zadnji številki „Edinosti“ bere se v podlistku opisujočem Senožeče mej drugim tudi, „da je tam — v S. namreč — velika mehanična tovarna za pivo, ki je dajala pod ranjnim Dejakom, kateri jo je sezidal, Senožečam mnogo zaslužka, in da so bili v dobi 1848 do 1858 zlati časi v teh krajih. . .“ Mogoče, da se ti časi z nova vrnejo, kajti pivovarna pričela je — po štiri-letnem prestanku — zopet svoje delo. . . Letošnjo pomlad kupila sta tovarno v Trstu stanujoča milijonarja: Riéter in Hold — prvi švicarski Nemec, drugi pa Anglež — oba spretna kupčevalca in vešča obrtnika. Aprila meseca so jeli fabriko popravljati, zdaj je skoraj da vse večinoma uže dogotovljeno. Senožeška pivovarna je uravnana po najnovejšem slogu, in mimo Kozlerjeve v Ljubljani je menda nij tako izgledno upravljene nobene na vsem Kranjskem. Dosti domačih ima pri tem zavodu zaslužek, velika dobrota je celej senožeške okolici. Da bi le kuhali tudi dobro pivo — in Senožeče si lahko zopet malo opomorejo! Pivo senožeško bilo je svoje dni daleč okrog na dobrem glasu, zlasti se ga je dosti v Trstu spečalo. Upajmo, da se bo godilo to tudi v prihodnje!

Koncem minolega meseca so nehali radi za tako delo zdaj nepristojnega vremena prekopavanje podrtije starega senožeškega gradu, — o čemur sem vam oktobra meseca v 231. listu — poročal. Prekopali so pa mnogo, žal, da ničesar našli nijso, kar bi imelo kaj zgodovinske znamenitosti. A vendar se zdaj lahko sodi o nekdanji razpostavi grajskih prostorov, — kajti več lé-teh so razkrili. Tudi so napravili okolo cele razvaline prav lično pot. Spomladi neki nameravajo kopati še nadalje.

Če koga opravek v Senožeče zanese, potem naj si pač tovarno in „Stari grad“ ogleda. Oboje je zelo zanimivo.

Z Dunaja 12. novembra. [Izv. dop.] (Zahvala i prošnja.) V „Slovenskem Narodu“ se je zahvaljeval 1. t. m. odstopajoči odbor dijaškega društva „Slovenije“ na Dunaju onim blagim domorodcem, ki so blagovolili naše nove knjižnici podariti različnih knjig. Novi odbor mora ono zahvalo ponavljati, pristavlja pa še prošnjo: naj bi se nas spomnila tudi še ogromna večina nedarovateljev i nam poslala domačih i družih dobrih knjig, ker če komu, jih je nam potreba in ker je društvo v takih razmerah, da si jih ne more samo nabavljati. „Slovenija“ je imela sicer od svojega obstanka svoj „arhiv“, a ker zanj nij bilo stalnega stanovanja, popotoval je z raznimi arhivarji in udi sem in tamo, tako, da začetkom preteklega leta nij obsezel dosti več ko pest not. In vendar je našemu vseučiliščniku domačih knjig tako potreba kot ribi vode.

Kajti res je, naše slovstvo nij tako ogromno, da bi ga ne mogel prečitati ona leta na gimnaziji ali realki, toda istina je tudi, da je marsikaj našega vredno, da se bere dvakrat ali trikrat in da se potem v možkeji dobi vidi vse drugače ko poprej, da se ne vidi samo, nego da se tudi premisli in preštudira. Dosedaj pa so naši odnesli od tu v svojem jeziku tako omislje, kakeršno so soboj prinesli, — če manjšega ne, ker malo jih je, da bi si v tujem, drugem mestu lahko naročali razen potrebnih nemških še drugih knjig; ako jih pa sam nimaš, v katerej tukajšnji knjižnici jih hočeš dobiti? Ker tedaj tudi oni, ki jih ima, ne more vseh soboj vlačiti, ker si jih drugi nabaviti ne more, ker pa Slovenci ne smejo pustiti, da bi jim mladina živela v letargiji za razvitek svojega jezika, to je bila gotovo dobra misel, da je naše društvo, zbirališče Slovencev na Dunaji, odločilo se, ustanoviti stalno, trdno knjižnico. Razglasila se je ob istem času prošnja, naj se nam pošlje nekaj knjig — se ve za hvaležna srca in poslalo se nam jih nij ravno malo; a če pomislimo da nemamo nič „Janežičeve“ literature, ne novijh leposlovnih listov ne vseh knjig Matičinih, tedaj nam jih gotovo še največ manjka. Ker se mnogo rodoljubov nij dejansko oglasilo, gotovo misleči, da je vse jedno ako vržejo knjige ali novce v negotovo brezdno, to javljamo da so knjige dobro shranjene pri čestitem stalno na Dunaji bivačem Slovenci (prav po § 2. naših pravil) in usojamo si uvesti odločilne določbe knjižničnega reda.

Iz knjižničnega reda društva „Slovenija“, sprejetega 22. junija 1880. § 1. Knjižnica Slovenije je sredstvo za doseg namena v § 1 društvenih pravil označenega, ter je samostojen del društvenega promovenja. § 2. Knjižnica ima se hraniti na stanovanji stalno na Dunaji bivačega Slovenca ali od društva za to najetem stanovanji. § 3. Hranilec knjižnice sme društvu odpovedati stanovanje le dva meseca naprej. § 4. S knjižnico vred imajo se shranjevati vse knjige i listine spadajoče v arhiv, dalje vse muzikalije itd. § 5. Knjižnica narašča: a) po darilih knjig od udov in neudov b) po darilih v gotovini c) s tem, da si društvo samo nabavlja knjige § 7. Iz daril v gotovini i drugih denarnih dohodkov ustanovi knjižničen zaklad.

Nasledni §§. ustanovljajo, da se knjige navadno ne izposojujejo izven Dunaja ter določavajo globe, ako bi izposojevalec ne vrnil knjige ob določenem obroku.

S temi določili menimo je knjižnica dosti zagotovljena, blagovolite spomeniti se nas, da bomo imeli kaj zagotavljanja; hvaležni vam bodemo.

Naslov: Ž. Sežun, Wien VIII. Lange-gasse 52, II Stiege II, 26 ali pa: „Slovenija“, Universitet.

Telegrama „Slovenskemu Narodu“.

Dunaj 14. novembra. K „parteitagu“ je prišlo največ nemških Pemcev. Zastave so razobesili le judje po Franc-Josef-kai in Leopoldstadt ter okolo Sofiensala in še tam prav malo.

Masa Dunajčanov se za celi „partei-tag“ nič ne briga. Veliko smeha vzbuja, da se ravno denes zvečer v gledališčih igrajo burke: „Münchhausen“, „Grosse Kinder“, in „Neue Männer“.

Vkljub pritiska Herbst-Sturma je okinčanje mesta fiasko naredilo; vsled tega

so „parteitaglerji“ potrjeni in zborujejo pri zaprtih vratih.

Zagreb 15. novembra. Prošlo noč se je čutil potres spet trikrat, okolo polnoči, okolo druge in okolo četrte ure, vselej neznatno. Podzemske moči pojemajo. Denes mirno.

Domače stvari.

— (Umrli) je včeraj zjutraj tukajšnji fujsmošter pri sv. Jakobu, Köstl, ki je uže dalje časa bolehal na pljučih in jetrah.

— (Iz Maribora) se poroča, da je c. kr. namestnik baron Kütbeck zvečer 12. nov. z Gradca tja prišel inspicirat.

— (Cesar) je podari 200 gld. za mrtvašnico v Komnu.

— (Iz Ajdovščine) piše Anton Zeiler v „Soča“ 10. nov.: Naznanjam, da sem iznašel rudnik, kateremu lastnik sem sam. V rudniku se nahajajo mnogoverstne rude, iz katerih po domačih eksperimentih smo izžgali metale in baker. Za daljše natančno preiskavo sem poslal različne rude in metale gospod profesorju Fr. Erjavcu v Gorico. Žila je v podobi kotla, do zdaj 7 metrov dolga, 2 metra široka, in sili naravnost v dno zemlje. Vsa natančna znamenja, katera popisuje mineralogija za iznajdbo premoga, sem dozdaj našel, videl sem tudi v tej kotlini čudeže narave.

— (Premembe pri učiteljstvu.) Na Kranjskem. G. Jarnej Ravnika, učitelj v Komendi pri Kamniku, na 4razredno ljudsko šolo v Krško. Tretjo učit. službo na tej šoli je dobila gđ. Olga Rožnik, dosihmal tam začasno. G. Karel Kristof, iz Vavtevasi v Merno peč in g. Florijan Kaliger, učitelj v Mernej peči, v Vavtovas. G. J. Junc, poprej na Dobravi pri Kropi, učitelj pri sv. Kocijanu pri Turjaku. — V Rudolfovem šol. okraji so bili umeščeni gg.: Janez Spelič, pomožen učitelj v Majhovem; Janez Zajec v Šumbergu in Anton Berlan v Ambrus. — Spraš. učit. kand. gđ. Ema Rav-nahar bode poučevala na novo osnovanejši deškega sirotišča v Ljubljani; g. Jožef Travnar je pomožen učitelj na I. m. šoli, a g. Janovski na II. m. šoli. — Umrli je 12. t. m. č. O. Fortunat Vidic, vodja deškejši šoli v Kamniku.

— (Nova knjiga.) V tukajšnji tiskarni Klein-Kovačevej je izšla in se tam dobi za dva goldinarja nova knjiga „Deželni zakoni in ukazi deželne vlade od leta 1852 do leta 1879 veljavni za vojvodino Kranjsko, in katere je c. kr. žandarjem po § 25 poučnega nana-voda vedeti treba.“ Knjiga je na jed-nej strani slovenska na drugej (z istim tek-stom) nemška in daje pri nas služočim žan-darjem priliko dobro naučiti se svojega posla v slovenščini.

Razne vesti.

* (Častnik zoper civilista.) V Ko-loši sta 13. t. m. dva oficirja na ulici napadla urednika Bartho zaradi nekega članka. Pozvala sta ga bila najprej na dvoboj, ker se pa Bartha nij hotel biti z njima, pričela sta ga tepsti z biči. Bartha je udarce vračal s svojo palico, na to pa potegneta oficirja sablje ter ga tako posekata, da leži Bartha zdaj v zadnjih vzdih-ljajih.

* (Zoper jude) je na Nemškem velika agitacija. Cesarju Vilhelmu je bila izročena velika peticija z več sto tisoč podpisi, naj se julom brani seliti se na Nemško in naj ne smejo sodniki biti. — V Berlinu sta dva profesoja udeležila se agitacije zoper jude dr. Förster in Jungfer. Zaradi tega jih je mestni zbor od-

stavil. To pa je še večjo pozornost vzbudilo. Piše se proti agitaciji in za njo. V zbornici se misli baje interpelirati, kako misli vlada o agitaciji zoper jude.

* (Po nedolžnem zarubljen.) V Pešti živi neki hišni posestnik, ki nij še letos svojega davka plačal in bi imel biti zarubljen. V njegovej hiši pa stanuje neki častnik, ki je imel lepo kočijo. Predvčeranjem v jutro da napreči, ali — kočije nij bilo nikjer. Davkov-ski eksekutor, meneč da je kočija hišnega go-spodarja, jo je vzel. Častnik zdaj išče svoje kočije, ki je pa uže v tretjo roko prodana in tudi odškodnine ne more nikjer dobiti.

Tuji.

15. novembra:

Evropa: Grof Jankovics, pl. Markovics iz Ogorskega.

Pri Slonu: Schwarz iz Trebnja. — Kaiser iz Danaja. — Pukner iz Zigreba. — Esler iz G. adca. — de Mitri iz Pariza.

Pri Matiji: Metzner iz Dunaja. — Podeprel iz Gradca. — Hradecky iz Zigreba. — Wawrinsky iz Dunaja. — Blahna iz R. buice. — Bril iz Dunaja. — Mal iz Tržiča. — Riter iz Dunaja.

Poslano.

Dne 26. pr. m. vršla se je na gradu dražba o oddaji kruha za oskrbovanje ujetnikov za leto 1880; dražitelj moral bi vložiti predpisano kavejjo.

Jaz sem bil vložil kavejjo in najcenejšo ponudbo, kar se je takoj pokazalo, ko so se ponudbe odprle.

Zavoljo tega sem se jaz preskrbel z žitom za 10 000 gld.

Kako pa sem se začudil, ko izvem, da se je oddajanje kruha letos zopet izročilo prejšnjemu liferantu kljubu temu, da je bila njegova ponudba dražja.

Cemu so prav za prav javne dražbe?

Erariu koristi gotovo ona ponudba, ki je ce-nejša, zato se razpišejo ofert.

Ker morem jaz s kruhom oskrbovati najsolid-nejšo tako dobro kakor prejšnji liferant in ker se morem z zalogo žita izkazati vsako uro, zato ne morem tega postopanja kar tako ob sebi pustiti.

(581—1)

J. B.

Št. 24.712.

(580)

Razglas.

C. kr. mestna delegirana okrajna sodnija v Ljubljani naznanja, da se je za prostovoljno prodajo v zapuščino vdove Jovane Pavlič z Iga št. 43 spadajoče premakljivo blago: go-spodarsko orodje, živina, gostilniška priprava itd. odločil dan, loco Ig, na

18. novembra t. l.

dopoludne ob 9. uri. Isto takrat se bode dalo v najem tudi zemljišče spadajoče k zapuščin-skemu posestvu.

C. kr. mestna deleg. okrajna sodnija, v Ljubljani, 13. novembra 1880.

Ledenig.

Komi,

dober prodajalec manufakturnega blaga sprejme se takoj. Izve se iz prijaznosti pri opravištvu „Sloven-skega Naroda“.

(582—1)

CHIOCOCA-LIQUEUR.

(Liquor Chiococeae fortificans.)

Znanstveno preiskano, poskušeno in priporočeno od odlič-njakov kot izvrstno, popolnem neškodljivo

ZDRAVILLO,

osobito za hitro in prijetno

oživljenje,

vzbujenje, ojačenje opešane in potirne

možke moči,

okrepitev živcev in njih prožljivosti, izmenade-jajoče v svojem oživljajočem, navdušujočem ter vzbujajočem uplivanju. Ob jednem je splošni eliksir posebno zoper slabo prebaviljenje, neslast do jedi, katar v zelodci, krč, ščipanje, zoper nagnjenje k bledanju, zgago, drisko, glavobol, bledico in zlatenico, zoper giht, revmatizem in zlato žilo. Ako se rabi ta Chioceca-liqueur, odpravi se vsako tako stanje hitro in gotovo in ker se odstrani, more dotičnik tudi visoko in krepko starost doživeti, zato naj bi bil v vsakem gospodinjstvu. Po okusu presega najfinjšje namizne likere. V razgled so položena nestevilna priznavajoča ter zahvalna pisma visokih avtoritet o izvrstnosti tega Chioceca-liqueura. Cena jedne izvirne botelji z natančnim navo-dilom za rabo v šest jezikih 3 gld. a. v.; zavoj in pošta 20 kr.

Glavna zaloga, kjer se izdela in od (567—2) koder se razpošilja:

D. C. CHIOCE, lekar „zum Schutzensel“ in pris. c. kr. sodnijski kemik, Wien, Währing, Herrngasse Nr. 26, (kamer naj se pošilja vsa pismena naročila), ter v vseh dobrih lekarnah po Avstriji in drugod.

Loterijne srečke.

V Trstu 13. novembra: 42. 69. 57. 15. 45.
V Lincu 13. novembra: 56. 88. 39. 77. 6.

Dunajska borza 13. novembra.

(izvirno telegrafirano poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	72	gld.	20	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	73	"	25	"
Zlata rente	86	"	80	"
1860 drž. posojilo	130	"	85	"
Akcije narodne banke	822	"	—	"
Kreditne akcije	281	"	50	"
London	117	"	40	"
Srebro	—	"	—	"
Napol.	9	"	36 1/2	"
C. kr. cekini	5	"	61	"
Državne marke	58	"	—	"

Tisoč in ena noč.

Pravljice iz jutrovnih dežel.

Bolj kratkočasni in m. kavni povesti nij kmalo, kakor Tisoč in ena noč; dokaz temu, da so jih že skoro vsi narodi v svojo literaturo sprejeli. (535-4)

Vsak mesec izhajata dva snopiča v ličnem zavitku po 64 strani in eno podobno. Vse knjige bodo obsegale kakih 40 snopičev.

Cena snopiča 20 kr., po pošti 22 kr.

Abonira se pri založniku J. Krajcu v Novem mestu, pa tudi po vseh bukvarnah. Dobiva se tudi

Spisi Krištof Šmida,

Dozdaj izšla 2 zvezka. Cena zvezku: posebno lično vezan 70, trdo 40, mehko 30 kr.

Vabilo k udeležitvi

dobitni šans velike, od hamburškega mesta, garantovane denarne loterije, v kateri se mora

8 milj. 379.760 drž. mark

v tekni nekaj mesecev gotovo dobiti.

Novi, v 7 oddelkov vrejeni izbrani nalet ima med 50.500 lozi 46.410 dobiti, in sicer oziroma

400.000 drž. mark,

posebno pa	1	dob. a. m.	250.000	1	4	dob. a. m.	8000
1	"	a. m.	150.000	3	"	a. m.	6000
1	"	a. m.	100.000	52	"	a. m.	5000
1	"	a. m.	60.000	6	"	a. m.	4000
1	"	a. m.	50.000	108	"	a. m.	3000
2	"	a. m.	40.000	214	"	a. m.	2000
2	"	a. m.	30.000	10	"	a. m.	1500
2	"	a. m.	25.000	2	"	a. m.	1200
2	"	a. m.	20.000	533	"	a. m.	1000
2	"	a. m.	15.000	676	"	a. m.	500
12	"	a. m.	12.000	951	"	a. m.	300
1	"	a. m.	10.000	26.345	"	a. m.	133
24	"	a. m.	10.000	id.	"	id.	id.

Vzlicanje dobitkov je uradno določeno. K prihodnjemu prevemu vzlicanju te velike denarne loterije stane

celi orig. los je 6 mark, ali gl. 3.50 av. bank. pol orig. losa je 3 marke, ali " 1.75 "

četrt " 1 1/2 " ali 90 kr. "

ter se ti od države garantovani očitajni lozi proti posiljavi svote v gotovini ali po nakazni, ali pa proti povzemanju zneska v najodkladnejše kraje franco razpisujejo. Manjši svote morajo se pripisati tudi v pisanih markah.

Hisa Steindecker je v kratkem času svojim interesom izplačila velike dobitke po mark 125.000, 50.000, 30.000, 20.000 in več po 10.000 itd. in je s tem pripomogla k sreči mnogovrstnih rodbin.

Uloge so v primerjavi velikim dobitkom jako neznane ter se mora le priporočati, da se je denkrat sreča poskusi.

Vsak udeleženec dobi pri naročbi uradni nalet in po vzlicenju dobitkov oče jani listek vzlicenih števil.

Dobiti se izplačujejo točno pod državnim potrošvom ter se morajo na direktno vposanje ali na željo interesev z mojimi zvezami na vseh večjih tržiščih izplačati.

Naročila naj se povratno, vsako po pred 30. dnem t. m. zaupno pošljejo na trdno staro tvrdko

Josef Steindecker,

Bank & Wechselgeschäft, Hamburg.

P. S. Hiza Josef Steindecker — poznata kot solidna in realna — ne potrebuje posrednih reklam: te zato izostanejo, na kar se čisto občinstvo opozarja. (543-6)

Jeden uspeh,

kakeršnega še nij doseglo nobeno zdravilo. — Potrjeno kot izvrstno zdravilo od sto uradnih oblastinij vseh dežel.

Najnovejša zdravstvena poročila našim čitateljem v blag ozir.

Zahvala.

Z Ivan Hoffovim zdravstvenim pivom od sladnega izlečka ozdravljen od življenju nevarne telesne slabosti.

Turnhoshach pri Bischofsheim-u, dne 16. februarja 1880. Izvisten vseh so imeli Vaši sladni izdelki pri mojej ženi. Tlačila jo je preje zmirom slabost, podobna omotici, je bila trudna, nij se jej zljubilo delati in tudi ne živeti, tako, da sem bil v velikih skrbih; zdaj pa je čvrsta (slabost z omotico se ne vrača več), dela veselo in vstrajno ter doma sama gospodini. Prosim, pošljite mi povratno 33 steklenic zdravstvenega piva od sladnega izlečka in 10 vrečic sladnega bonbona. Župnik Iber.

Naj prejme c. kr. dvorni oskrbnik večine evropskih vladarjev, g. Ivan Hoff, c. kr. svetnik, lastnik zlatega križca s krono za zasluge, vitez visokih pruskih in nemških redov. Dunaj, tvornica: Grabenhof 2, tvorniška zaloga: Stadt, Graben, Braunerstrasse 8.

Uradno zdravstveno poročilo

c. kr. garnizonske bolnice št. 23 v Zagrebu o opazovanem uplivanju Hoffovega zdravstvenega piva od sladnega izlečka in Hoffove sladne čokolade. Oba izdelka sta se pokazala pri rekonvalescentih, potem pri onih, ki imajo katär ali so bolni v organih za sopenje in prebavljenje kot izvrstno dijetilno krepilo ter sladna čokolada dobro nadomestuje kavo, kjer se ne more te ordinovati kot preostalo; razen tega se pa to čokolado bolniki in rekonvalescenti radi zavijali za zajutrek, kar se s tem potrjuje. (543-4)

V Zagrebu, dne 23. novembra 1878. Dr. Kaiser, štabni nadzornik. Dr. Kaiser, štabni in zdravnik oddelku. Cena Hoffovim sladnim izdelkom: Zdravstveno pivo od sladnega izlečka z zabojem in steklenicami: 6 steklenic gld. 3.82, 13 steklenic gld. 7.26, 28 steklenic gld. 14.60, 58 steklenic gld. 29.10. Pol kilo sladne čokolade I. gld. 2.40, II. gld. 1.60, III. gld. 1. (Če se več vzame tudi odpustek.) Sladni bonbon 1 vrečica 60 kr. (tudi pol in četrt vrečice). — Prirejena otroška redilna moka gld. 1, koncentrovani sladni izleček gld. 1, tudi po 60 kr. itd. — Popolna sladna kopel 80 kr. Pod 2 gld. se nič ne razpošilja. Sladni bonbon za prsa, odpravljajoč zaslinjenost, je v plavem papirju.

Zalogo ima: G. Piccoli, Erasm. Birschtz, lekarja; P. Lassnik, H. L. Wenckel, trgovina s specijalnim blagom. — V Gorici: Pietro Venuti.

Novejša sodbe zdravniških avtoritet o

FRANZ JOSEF' BITTERQUELLE,

(Fran Josipova grenka voda),

priznana najboljšej od vsake druge grenke vode.

Prof. dr. Alojzij Valenta, vodja deželnega zavoda za bolne, norišnice in porodišnice v Ljubljani:

„Fran Josipova grenka voda obnese se, povzeta od 150—200 gramov, kot prijetno in ne prehitro razpuščajoče sredstvo. Razen tega ima pred drugimi rudninskimi vodami, ki so za čiščenje čreves, še to prednost, da to svrhu doseže lahko in se bolnik ne čuti neprijetno. V Ljubljani, 1. junija 1880.“

Prof. dr. A. Breisky, Praga: „Fran Josipova grenka voda zavzima se jo po malem tudi dolgo časa použiva, odlično mesto med drugimi grenkimi vodami. Praga, 19. avgusta 1879.“

Štabni nadzdravnik dr. Ferd. Haueisen, Ljubljana: „Uže čestokrat omenjene prednosti te vode so se dobro obnesle tudi pri rahljenju v oddelkih. C. kr. vojaška bolnica, 7. aprila 1879.“

C. kr. vodja bolnice dr. Lorinser, Dunaj: „Pozornost vzbuja Fran Josipova grenka voda s tem, ker ima prijetno lastnost, da gotovo upliva, tudi če se jo zauživa samo malo, in ne dela nič nadležnosti. Dunaj, 1877.“

C. kr. občna bolnica, Dunaj: V. med. odd. Prof. dr. Drasche. — „Uže čestokrat omenjene prednosti te vode so se dosegli pri prehlajenju v želodci in črevesu, boleznih na pljučah, zaprtju, neslasti do jedi, pri vredih, zlatih žili in ženskih boleznih. Dunaj, 1878.“

Prodaje: Peter Lassnik, J. Luokmann in lekarni Viljem Mayr in (363-6) G. Piccoli v Ljubljani,

ter vse lekarni in zaloge rudninskih voda. Opise te vode itd. pošilja zastoj razpošiljevalno vodstvo v Budapešti.

Najboljše in najuplivnejše Norveško

pomuhljevo olje iz kitovih jeter

zoper škroflje, krvico, pljučnico, kašelj itd. itd.,

v sklenicah à 60 kr.,

združeno z železnim jodirom

posebno dobro za one, ki imajo premalo krvi ali ki si imajo kri čistiti

v sklenicah à 1 gld.

prodaje

G. PICCOLI,

lekar „k angelu“,

(490-6) na dunajske cesti v Ljubljani.

Severno-nemški Lloyd

(Norddeutscher Lloyd)

v avstrijskej državi koncesijonirana

parobrodna družba.

Direktna redna poštna parobrodna vožnja mej

Bremenom in Ameriko.

Poleg najnižje cene prevoznij in najsolidnejšega ravnanja s potniki, priporoča se za natančnejša pojasnila uradno potrjeno

Glavno zastopstvo severno-nemškega Lloyda za Kranjsko

R. Ranzinger,

(39 22)

spediteur juž. železnice,

na dunajske cesti, št. 13 nova, v Ljubljani.

Sprejmo se zanesljivi agenti za okraje na Kranjskem.